FEB 9 1922

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office at Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXX. Число 31. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 8. лютого, 1922.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

VOL. XXX. No. 31. Jersey City, N. J., Wednesday, February 8, 1922. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬКОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

КІНЕЦЬ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВАШИНГТОН, 6. лютого. — Вашінгтонська конференція для зменшення морських озброєнь та полагодження питання Далекого Сходу та Тихого Океану, котра почалася 11. падолиста 1921. року, покінчилася нині урочистим засіданням.

УРОЧИСТЕ ПІДПИСАННЯ ДОГОВОРІВ.

Послідне засідання тревало дуже коротко. Почалося воно торжественним підписуванням міжнародних договорів представниками держав. Конець держави грула представників виходила наперед до стола, на котрім були виложені тексти умов з прибитими уже печатками, і підписувала всої імена та повновласті. Наперед підписали Америка, отже Гюз, Андерууд, Лоджа та Рут. По Америці слідувала Бельгія, представлена одним делегатом. Потім підпи Британська Імперія, отже не Англія, але й Австралія, Нова Зеландія і Індія. По них пішли другі.

Представники підписували, звісно, лише ті договори, на котрі зголошувала держава, котру вони представляли. Сих договорів було пять:

договір межи пятьма великими морськими потугами про зменшення досних фльот;

договір деяких держав про Далекий Схід;

договір пятьох держав про тарифу Китаю;

договір пятьох великих держав про підводні лодки та вживанє утруйного газу на війні.

Кромі сього був ще додатковий договір чотирох держав про вийманє островів властивого Японії з під обовязуючої сили договору про Далекий Схід.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ НАЗИВАЄ КОНФЕРЕНЦІЮ ВЕЛИКИМ УСПІХОМ.

Коли уже всі представники держав підписали межидержавні договори, президент Гардінг виголосив до них прощальну промову.

Зараз на самім вступі назвав він її небувалим успіхом. Вона доконала великих діл. Вона дала світови нову надію, бо девять держав зібралося на конференцію, радило над важними для себе справами, і дійшло до дволесоязних рішень добровільно, без примусу, без натиску, без заголокування. Коли конференція стрічалася з рішеннями перепонами із довні і з середини, тоді на Американських було слідно знеохочене, бо вони забували, що всі рішення конференції мусять заладати не більшістю голосів, але одноголосно. Коли американська публична опінія освідомила собі се, від тоді вона набрала віри в конференцію. Нині американський народ мусить бути вдоволений з конференції та з її успіху в поборюванню численних перешкод, що стояли на її дорозі.

Конференція не принесла нічого зовсім нового. Вже передтим державами зібраними на нарадах і постановлявши різні міжнародні закони. Одначе їх зусилля розбивалися о рішення через те, що одна держава, чи група держав, не почувалася зв'язаною сими постановами. Та війна, яка скінчилася недавною власне для сих держав, та розвій міжнародних відносин, розвій комунікаційних средств, відношенє світової опінії, — все те вробило в світі переконанє, що нїяк кращий як війна. Власне вашінгтонська конференція була першою конференцією від кінця війни, котра дала дійсний вислів сьому стремлінню світа до мирового полагодженнями межинародних справ. Вона здержала безглуздні перегони в збройнях, вона знизила великий тягар, лежучий зі зоруженнє, вона показала світови дорогу до привернення нормальних відносин та до дволесої відбудови. Вона зробила перший крок до справдішного замиренія світа. Колись усі війни, що найкращим запобіганєм війни являється оброжнє, — президент признасть, що він належав до людий, які в се вірили, — а нині приймається, що приготованє опінії світа є найкращим лиском на війну.

І справедливість лекше здобути на конференції, як на полю бою. Вашінгтонська конференція се виразно показала, бо на ній виміновано погляди, вирівновано різниці, стараючись вивільна тонни порозумінна, усунено на задній плян думку про напонаглне себелюбство.

Правда, заключені на конференції договори мають покінчитися за кілька літ. Але бесідники вірить, що вони потребують довше, і що вони дадуть основу до дальших конференцій, що вони являються основою та захотою для других, дальше ідучих конференцій.

Президент закінчив свою промову поклоном представникам чужих держав за участь в конференції та виголошенєм признання американським делегатам за добру службу американському народови.

СЕНАТ МАЄ СКОРО ДІСТАТИ ДОГОВОРИ.

ВАШИНГТОН, 6. лютого. — З Білого Дому дано до зрозумінна, що през. Гардінг думає вислати до сенату в як найкоротшім часі договори, приняті на вашінгтонській конференції для змененя зоружень. Договори будуть предложені сенатови до потвердженя здесться уже протягом найблизших трох або чотирох днів.

Сподівається, що президент Гардінг предложить їх особисто в в виїмковій промові завтре сенат приняти договори. Прихильники адміністрації виказуються з великою самопевностю, що договори будуть приняті.

СУД ПРИЗНАВ КЕНЬОНА УВІЛЬНЕНИМ ДО ПОСАДИ СУДДІ.

ВАШИНГТОН. 5. лютого. Дискусію над тим, чи іменованє федеральним суддею сенатора Кеньона, приятеля фармерського блоку в конгресі, можна уважати конституційним, закінчив нині коруючий апеляційний федеральний суд, видавши орененє, що таке іменованє не противиться постановам конституції. Сенатор Кеньон голосував лише за підвищенєм пенсії суддям, а не за новим установленєм пенсії.

ПОЖАР В ТЕАТРІ.

Хоч від завалени Театру Нікербокер у Вашінгтоні по всій Америці буквально власти змінили чуйність та обережність в оглядованю театральних будинків, мимо сього в недилю в одним театрі в Нью Йорку вибух пожар. Займився театр „Лірік" на 23-ій вулиці. Пожар почався коло пів до четвертої години спополудня, коли майже цілий театр був переповнений людьми, мущинами, жінками і дітьми. Огонь займався в кімнаті для оператора рухомих образків. Сталося се підчас перерви в представленю. Виходячи з кімнатки полумінь освітила відразу червоним світлом галю і відразу викликала паніку серед гостий. Хто знає, як булаби скінчилася ціла справа, якби не присутність ума менажера театру. Він вийшов на сцену і завізвав усіх, щоби сиділи тихо на місци, бо кождий буде мати досить часу утекти з театру. Він приказав музиці заграти американський національний гимн, і наказав, в якому порядку гості мають опускати галю. Завдяки сьому порядкови всі вийшли скоро і без найменшого замішання і трудностий. Все таки про їх носіх могли свідчити полишені в театрі предмети плащі, капелюхи, парасольки, та один дорогий кіт, котрого видно принесла до театру якась любителька котів і лишила зі страху. Пожарна сторожа здушила пожар без труду. З людий нїхто не понїс пошкодженя крім оператора, котрий попарив собі легко руки.

ДІМ ЛОЙДА ДЖОРДЖА.

ЛОНДОН, 4. лютого. — Британський премієр будує собі приватний дім в одній з найкращих сторін Англії, в Сорей. Дім буде коштувати всього 5,000 фунтів стерлінгів (около $25,000).

Дім буде готовий в літі. З того доглядають що Лойд Джордж зиє вилну вже літом кінчити громадське житє і відбратись працям дома.

ІНФЛЮЕНЦА В НЬЮ ЙОРКУ ОСЛАБЛЯЄ.

Нюйоркський комісионер здоровля подав до відома, що в недилю донесено йому про 1,198 случаїв інфлюенци та 214 случаїв запалення легень. Се число означає незначне ослабленє інфлюенци. На основі сих чисел лікарі роблять припущенє, що сьогорічна недуга уже перейшла своє найбільше поширенє та що вже почала хилитися до кінця. Чи так воно дійсно є, покажеться з донесень протягом слідуючих кількох днів.

СТРАШНИЙ ВЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОГО.

Елизабета Ковгєн, з Провіденс) в стейті Рода Айленд, пострілила з револьверра та рубила смертельно свого 15-літнього сина. Вона грозила що пострїляє усі діти, трое всього на час утекти до сусідів, а мати не пішла за ними. Сусіди задалярмували поліцію, котра мусіла наперед звести довгу та упертну бійку з матірю, заким вона далася відставити на поліційну стацію. Тут лікарі зараз признали її божевільною та відставили до закладу для умово хорих. Її сина відставлено до шпиталя, але лікарі не мають надії на його виздоровленя.

ЧОМУ ГАРДІНГ ДІСТАВ ТІЛЬКИ ГОЛОСІВ?

В Нью Йорку зорганізовалося товариство політичного образованя, яке має називатися „Комітет он Еджуйкейшенел Паблисіті", а котре поклало собі за ціль розслїдувати різні суспільні явища в Америці. Межи иними товариство збирається розслідити, чому Гардінг дістав при виборах тільки голосів, себто чому тільки людий голосувало за ним. Досі появили собі се голосованє за Гардінгом так, що американський народ хотів тим дати до зрозуміння, що він не хоче, аби Америка мішалася в европейські справи. Нове товариство, до якого приступило покищо противники теперішнього уряду і його приятелї нарівно, думає розслідити безсторонно, чи дійсно так треба розуміти сім мілионів голосів, відданих на Гардінга.

ЗОЛОТИЙ ЗАСІВ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ.

ПРАГА столиця Чехословаччини, 14. січня. — Чехословацька республіка має в державному скарбі золотого засобу на 1,121,600,000 чеських корон.

КОГО НЕ ДЕПОРТУЮТЬ ДО ЧОТИРОХ МІСЯЦІВ, ТОГО МУСЯТЬ ВИПУСТИТИ.

Федеральний Апеляційний Суд в Нью Йорку (Юнайтед Стейтс Сиркюлейшен оф Аппелс) видав рішенє, по якому імміграційні власти не сміють чужинців засуджених на депортованя держати довше як чотири місяці. Коли ж на протязі чотирох місяців після того як депортація була вирішена в послідній інстанції чужинця не вивезуть з Америки, тоді він як „незаконно арештований" може домагатися судового наказу (врит оф габіс корпус) щоб його випущено на волю і імміграційні власти мусять його випустити з Америки. Так рішив суд в справі члена організації Індустріальних Робітників Світа Роса, котрого мали депортувати, та не могли, так як англійські власти заперечили, що він британський піддений і не згодилися впустити його на англійську територію. Просидівши довший час на Еліс Айленд Рос зробив жалобу до суду і суд видав рішенє, щоб його випущено. В хотинах такого вирішення справи судії кажуть: „Право депортувати не значить, що можна когось зовсім неозначений час держати в арешті на тій, мовляв, основі, що нема можливости його депортувати. Кождий наказ депортованя вимагає, щоб чужинця вивезти до тої країни, звідки він прийшов. Розуміється, се мусить бути зроблено в відповідній часі, в час війни, комунікація була трудна і тому можна було допустити, що депортації загаювались. Та тепер зносини з Англією вже давно налаштовані і держати Роса довше як чотири місяці в запертї рівнається незаконому арештови". Рішенє се має обовязуючу силу і инших подібних справ.

ЧЕРЕЗ ДАНЦІГ ВИХАЛО ТОРІК 17,000 УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ.

ДАНЦІГ, 16. січня. — Минулого року вихало через Данціг в Америку і в Південну Африку 73,000 емігрантів. З того було 46,500 Поляків. 17,800 Українців. 3,800 Литовців і 2,100 Чехословаків.

ЗЕЛІЗНИЧНИЙ ТИКЕТ ЗА ¼ МІЛІОНА.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 21. січня. — Сюди доносять з Москви, що там большевики оголосили декрет, що від дня 15. січня с. р. оплати на зелізницях подвоєні. Тикет з Москви в Петроград, тепер коштує чверть мілиона рублів.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ПРИЗНАЮТЬ ПОЛЬСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОГО МИРОВОГО ДОГОВОРУ З РИГИ

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 14. січня. — З вільного міста Данціга доносить тутешнє Славянське Інформаційне Бюро:

„Тутешній американський консул одержав наказ з Вашінгтону, щоби не допускав емігрантів до Злучених Держав з польськими паспортами з країв, які Польщі признали московські большевики в риському договорі, а які не є польські.

Сим способом американське правительство заявило, що не признає польсько-большевицького мирового договору з Риги (з 18. марта, 1921), яким большевики віддали Польщі українські і білоруські краї.

МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ УРЯД РОЗДАЄ ЗЕМЛЮ І ПРОМИСЛ НІМЕЦЬКИМ КАПІТАЛІСТАМ.

МОСКВА, столиця Московщини, 4. лютого. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що большевицький уряд в недовгому часі надасть німецьким капіталістам з компанії Крупна великі концесії в рідних частях Росії для використання хліборобства, бизнесу і гораздів.

М. Яковенко, большевицький комісар хліборобства заявив нині тутешньому большевикому Інформаційному бюрови „Роста", що большевицький уряд вже виділив плян для відданої компанії Крупна 100,000 акрів земл для рільничого використання, а також великих привілеїв в продукції цукру й алькоголю.

Кромі того большевицький уряд дасть компанії Крупна також великі концесії для визискання місць на вируб дерева і для скуповування та визискання шкір.

ЗАМІТКА. — Роздача земель і промислу в руки капіталістів найліпше показує на блоферство большевиків, що нібито вони працюють для пролетаріату, а проти капіталізму.

Телеграма оговорить, що ті великі концесії німецькі капіталісти мають дістати в Росії, але се певно московські большевики дадуть звідси і цукроварні та гораздні на Україні, ліси в Білорусі, а тільки шкіри в Московщині. Але в московських большевиків усе те „Росія" і „самоозначенє" і „пролетаріят".

НОВИЙ РИМСЬКИЙ ПАПА ПІЙ XI.

РИМ, столиця Італії, 6. лютого. — Нині о годині 1.33 передполудним проголошено вибір нового римського папи. Вибраний в 7. голосованню 38 голосами кардинал Аміле Ратті. Він приняв ако римський папа ім'я ПІЙ XI.

Коронація 261-го римського папи ПІя XI. відбудеться в сю неділю, 12. с. м.

Новий римський папа не тому три роки був звичайним священиком і бібліотекарем у Ватикані. Три роки тому іменував його покійний папа Венедикт XV. епископом, а несповна рік тому архиепископом в Медіолані. Два місяці по сім номінації його покаканко до святої колегії кардиналів.

Він був також недовгий час надзвичайним послом Венедикта XV. в Польщі, де старався піддержати повагу католицької церкви і працював для помочі голодуючим.

Новий римський папа є учений і дипльомат, чоловік спосібний і працьовитий та енергійний.

Він заявив, що є за мирними зносинами між Ватиканом та італійським правительством і за загальним світовим миром.

Він родився дня 30. мая, 1857 року, в Десіо, недалеко Медіоляну, отже має 64 роки життя. Батько його був бідним ткачем.

Вищі школи кінчив в Римі.

Він є середньої висоти, сильної будови і доброго здоровля. Тип чисто італійський.

Римський папа ПІЙ І. правив у католицькій церкві в роках 140 до 154 по Христі. Описи папи ПІЙ VI., VII., VIII., IX. і X. вславили се ім'я своїми заслугами для католицької церкви і се безперечно вплинуло на нового папу, що він приняв ім'я ПІя.

ЗАХОДИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ НОВОГО КАБІНЕТУ В ІТАЛІЇ

РИМ, столиця Італії, 6. лютого. — Італійський король Віктор поручив Де Ніколі утворити новий італійський міністерський кабінет.

КАЖУТЬ, ЩО ЗАНОСИТЬСЯ НА РЕВОЛЮЦІЮ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 6. лютого. — Зелізничний страйк і страйк міських робітників причинився до того, що запанував загальний застій, а рівночасно і розлад.

Над страйком запанували крайні елементи, які приготовляють оружне повстанне проти теперішнього правительства. Революційний рух ширитися дальше. Соціялістичні організації і газети є проти того руху.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ДЕЛЕГАТИ НА ГЕНУЕНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ МУСЯТЬ ВИГЛЯДАТИ ЯК ЛЮДИ.

МОСКВА, столиця Московщини. 6. лютого. — Большевицький уряд наказав делегатам на генуенську конференцію, щоби прибрались по людському, аби могли вже людьми цілядати як люди. Наказано їм обстригти довге волосся й обголити бороди та одітись в приличні одіжи і черевики, аби не страшили людий. Большевицький уряд постарався для делегатів о гроші на одіжи і валізки.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в узгляднінню численних домагань урядників відділових, з огляду на усталений звичай по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену плину вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНІ і ЛЮТІМ 1922 року буде приймається НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:

ІВАН КАШТАНЮК, гол. рекорд. секретар.

Дано в Джерзи, Сіті, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays.
at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City,N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1108 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерси Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Se zmianą adresu platyться 10 центів.

Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 88 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛОЙД ДЖОРДЖ ПРО СХІДНУ ГАЛИЧИНУ.

БЕРЛІН, 20. січня. (Вл. кор. „Свободи"). — Німецькі газети подають за англійським дневником „Дейлі Кроникл" подробиці про розмову польського посла Врублевського з Лойдом Джорджем перед його відїздом до Кан.

Лойд Джордж із здивованнем спитав Врублевського, чого Польща собі бажає від Східної Галичини. Ще вчера — казав він — Польща була розділена між чужими державами, які вживали Поляків для взаїмного вимордовування себе в чужих арміях, а нині Польща є самостійною державою з 20 мілионами людности і жадає ще, щоб не-польська Східна Галичина до неї належала. Лойд Джордж пригадав Полякам, що їх воля є куплена кровю алїянтів.

Розмову свою Лойд Джордж закінчив погрозою, що аліянти дадуть Польщі належну відповідь, якщо вона не пійде в справі Східної Галичини по волі алїянтів.

І КОЛЯДУВАТИ НЕ ВІЛЬНО В ГАЛИЧИНІ.

З селя Яктороса, повіт Перемишляни, пишуть до львівського українського дневника „Вперед":

В селі Якторові пійшла молодь колядувати на „Рідну Школу". Се не подобалось Полякови М. Анклевичеви, заступникови війта, і він почав намовляти селян, щоби не давали дарунків на українські школи. Також пійшов він до місцевого священника і намовляв, щоби заколядовані гроші відібрати від колядників і дати на доход церкви. Селяни і священик не послухали його, а тоді сей панок спровадив під церкву підчас богослуження жандарма, який викликав з церкви В. Цьоня і почав з ним слідство: хто організував коляду, на яку ціль і т. д. Цьоня звільнено аж тоді, як він признався, що коляду організував він і що готов за се відповісти перед владою. Все те дуже обурило селян і вони наперекір жандармови зложили на „Рідну Школу" 11,251 польських марок.

НАСЛІДКИ ЗЛОЧИННОГО ПОЛЬСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РИСЬКОГО МИРОВОГО ДОГОВОРУ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Зі Львова прийшло отсе звідомленнє:

ЛЬВІВ, 5. січня. — В 1921 році Поляки розпарцелювали на Волині 18 фільварків, що обіймали 6,216 десятин (1 десятина майже 2 морги) поля за 173 мілоніи польських марок.

В Дубенському повіті розпарцелювали Поляки 3 фільварки, в Горонінському 4 фільварки і в Луцькому 5 фільварків.

З розділеної землі БІЛЬШЕ ЯК ТРИ ЧЕТВЕРТИНИ ПІШЛО в ПОЛЬСЬКІ РУКИ, а лиш меньше ніж одна четвертина перейшла в руки місцевого українського населення.

Як звісно, московські большевики віддали дня 18. марта, 1921, в Ризі, столиці Латвії, польським панам західні части українських і білоруських земель.

Московські большевики ще й донині хваляться й величаються тим злочинним договором, кажучи на глум, що вони заключили сей мировий договір в інтересі „робучих мас", або, як вони кажуть, „рабочих і крестян", — а тимчасом польські пани захопили землі в тих чужих краях, які дістали від тих московських большевиків, у свої руки і продають їх ПОЛЬСЬКИМ КОЛЬОНІСТАМ.

Московські большевики віддали польським панам українську Галичину, західну Волинь (дві третини краю), Холмщину і Полісе. На всі ті землі польська шляхта, користаючи з вірности для неї московських большевиків, навозить польських кольоністів. На саму Волинь польські пани вже навезли тисячі своїх кольоністів, а загалом всіх польських кольоністів на всіх українських землях, хвилево загарбаних Польщею, є безчисленна маса.

За влади Української Центральної Ради ті землі одержали були місцеві українські селяни, котрих батьки і діди управляли ту рідну ниву, але московські большевики піднесли крик, що се несправедливо і пійшли війною проти Української Центральної Ради. По війні обіцяли, що віддадуть землю „трудовому селянству і рабочим", а віддали... польським трутням, панам.

Отакий то конець великого московсько-большевицького блофу. Сумний і прикрий найбільше для тих, що легкодушно були в нього повірили. Та вкінці може бодай се добро вийде з того зла, що ошукані Українці московськими большевиками і продані ними польським панам, пізнають остаточно, що всяка ЧУЖА влада є також і ВОРОЖА влада, та що єдиним виходом для них є стреміти і наново поставити свою українську народню владу.

УКРАЇНСЬКІ ІМІГРАНТИ І ІМІГРАНТКИ!

ЯК ХОЧЕТЕ ОБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ АБО РОДИНУ НА СЛУЧАЙ СМЕРТИ, КАЛІЦТВА АБО ХОРОБИ, І БУТИ ПЕВНИМИ, ЗАПОМОГИ НА СЛУЧАЙ НЕЩАСТЯ, — ПРИСТУПАЙТЕ ДО НАЙСТАРШОЇ, НАЙБІЛЬШОЇ ТА НАЙБОГАТШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЗАПОВІДАЮТЬСЯ ВЕЛИКІ ЗМІНИ В ЕВРОПЕЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

(Кореспонденція „Свободи").

Від початку світової-війни не було ще в Европі таких важних подій, як ті, що діються тепер.

Пропамятне письмо, яке Лойд Джордж іменем англійського уряду предложив на конференції в м. Кан французькому представникови Бріянови, — невелике, але дуже важне. Щож воно говорить?

Воно стверджує кілька фактів і робить кілька розумних висновків.

Якіж факти стверджує, це письмо?

Передовсім стверджує воно, що Франція занепокоєна двома справами: 1. Тим, чи Німці заплатять їй відшкодуванне за знищений край. 2. Тим, чи Німці колись не пімстяться на Франції, бо Німців є на 20 мілионів душ більше ніж Французів.

Так коротко представив англійський уряд суть усіх пружин французької політики. Рівно ясно представив він, що болить і непокоїть Англію. Ось воно:

1. Англія живе з вивозової торговлі, яка тепер таксамо знищена, як французька земля.

2. Через недостачу вивозу мусить в Англії бути безробіття й держава мусить удержувати безробітних. Тепер є їх 2 мілиони, що Англію коштує **по тижня 2 мілиони фунтів** штерлінгів.

Подібно є в Італії й Бельгії, а це гірше в середній Европі, — пише англійський уряд і каже, що так дальше бути не може, бо тоді грозить упадок цілій цивілізації.

Одинокий ратунок перед тим нещастєм **бачить англійський уряд у відбудові Росі,** то є вісь просторів східної Европи. Бо поки там буде голод, — Европа не може туди вивозити своїх товарів. До відбудови Росії повинна приступити й Франція, хоч вона моглаб довше видержати без того ніж Англія. За ту поміч Англія прирікає Франції, в справі перший (відшкодуванне), що приневолить Німців **три роки** платити дані, а дальше покажеться. В справі другій (аби Німці не пімстилися) прирікає Франції военну допомогу, **але тільки тоді, коли Франція не спровокує Німеччини до нової війни.** Найважнішє те, що **Англія рішучо відмовляється, заключити з Францією зачійно-відпорний союз і виразно це підчеркує, що цього не зробить.** На тім властивий зміст пропамятного письма кінчиться. Англія хоче мира. І тому дуже нерадо бачить, що Франція будує підводні човна.

Що це все значить?

Розглянути це треба з боку формального й фактичного.

Формально важне в тім те, що англійський уряд зважав подрібним не задоволився приповідками свого представника, тільки прислав готове письмо, в якім обдумане кожде слово. Бо справа така важна, що потому відповідальність упаде на одного з контрагентів.

З фактичного боку важне те, що ні одного з домагань Франції Англія не обіцяє заспокоїти **вповні.** За відшкодування ручить на час трьох літ, а за пімсту Німців властиво зовсім не ручить, чи вона буде, чи ні. Бо прирікає военну поміч Франції тільки на-випадок, коли Франція не спровокує Німеччини, значить не зачіпала її. А що значить „спровокує", — про це пришлав готове письмо, в якім обдумане кожде слово. Бо справа така важна, що потому відповідальність упаде на одного з контрагентів.

З фактичного боку важне те, що ні одного з домагань Франції Англія не обіцяє заспокоїти **вповні.** За відшкодування ручить на час трьох літ, а за пімсту Німців властиво зовсім не ручить, чи вона буде, чи ні. Бо прирікає военну поміч Франції тільки на-випадок, коли Франція не спровокує Німеччини, значить не зачіпала. Кождакаже, що її „зачіпили" і „спровокували" до війни. З того єсно, що Англія лишає собі свободну руку в тім, чи помагати Франції, чи ні.

З яких же причин Англія так зимно поставилася до свого французького союзника, який так окрівавився в цій війні?

Річ ясна, що сталося це, на основі холодних обчислень. Англія мусіла переконатися, що Німеччина скорше прийде до себе, ніж цього зразу сподівалися. І тому не хоче пхати пальців у жар, який може вибухнути.

Але є в тій обережности Англійців ще один тачок — східний, в першій мірі російський. Дальший занепад Росії для Англії рівнозначний з упадком усієї Европи й цивілізації. Бо голодна Росія не дасть Европі хліба й не брати-ме від неї товарів.

Всі ці виводи побудовані логічно і ясно. Але є в них одно порожне місце, одна недомовка, є щось, чого англійський уряд нарочно не договорив, але що можна вичитати між стрічками його пропамятного письма. Щож це таке і в якім місци треба починати читати те, чого в нім нема?

Очевидно в тім крутім місци, де говориться про провокацію й відмову военної допомоги. Річ ясна, що Англія застерігає собі свобідну руку на випадок, коли — Німеччина піде проти Франції за допомогою або хочби тільки мовчаливою згодою Росії. Тоді Англія скаже, що Франція—спровокувала Німеччину, хочби це й неконче так було. Тоді її хата буде „зкраю". Бо тоді важко буловби помагати Франції. І не тільки важко, а й безвигіднo. Всеодно — нічогісінько не може помогло, тільки може й пошкодилоб, бо продовжилоби боротьбу. А вислід її ясний. Малі французькі союзники як Польща й Румунія щезли би разом зі своїми арміями й урядами протягом кількох тижнів так, якби їх ніколи не було. Всі балканські держави пішлибн з Росією. Всі прибалтійські держави щезли би протягом історичної секунди. Словом — тоді не булоб шутки.

Англія рахується з цею можливістю й абсолютно не хоче заключувати з Францією зачійного відпорного союза. За ніяку ціну. І каже раз на завше, що такої дурниці не зробить. А щоби французькі державні мужі навіть не пробували намовляти Англійців до такого союза, — англійський уряд привіз готове письмо. Ось, мовляв, — так ми ще вдома постановили й тут маєте вісь і перевіз".

З пропамятного письма англійського уряду видно, як він уявляє собі розвиток політичних відносин Европи на будуче, які припускає можливости. Зовсім подібні як припускав найбільший противник Англії Наполеон, котрий сказав: „За сто літ після мене Европа буде або козацька або республиканська" — розумієчи: Французька. Наполеон, як показує сучасність, помилився трохи, бо це рішиться трохи пізніше, хочмабуть не багато пізніше. Англія не хоче брати участи в цім рішенню. Це сказала вона в місті Кан в січні 1922 р. Це знак, що приготовляється такий великий пожар, перед яким навіть такий великан як англійський лев волить усунутися на бік. Треба признати, що пропамятне письмо англійського уряду укладали обережні люди і такі, що чують, як трава росте.

Але відчули ще й Французи.

На вістку про те письмо піднялася в Парижі буря, якої там уже давно не було. Проти Бріяна, який на основі того письма вдався в дебати, піднялися і палата послів і сенат і рада міністрів і сам президент французької республики. Бріян заразвиїхав з Кан і поїхав до Парижа. Але це не помогло. Він мусів уступити зі свого становища перед однодушним обуренем теперішнього представництва Франції. На місце Бріяна прийшов Поанкаре, той сам, що був у Франції, при владі, коли починалася велика війна.

Упадок Бріяна має не тільки европейське, але просто світове значінне. Це не є звичайна собі зміна міністрів, яка часто лучається. Бо ця зміна вказує, який настрій панує у Франції, найбільшій військовій силі на континенті Европи: Франція далі хоче стояти на тім, що її пардон Англія не дав, коли Німеччина 1919 р.:

1. Німці мусять все заплатити.
2. Вони мусять бути покарані.
3. Смерть большевизмови.

Розуміється, від того часу відносини так зміннилися, що можна здорово сумніватися в це, чи Франції вдасться перевести ті свої ухвали. Зміну відносин зрозумів Бріян і тому хотів разом з Лойдом Джорджем йти на устушки і супроти Німців і супроти большевиків. І це було причиною його упадку. Французький парлямент крикнув йому:

Напереді інтереси Франції, по тому улюрядкованне Европи!

Поанкаре має заступати це гасло.

Чи йому це вдасться? Чи ще становище Франції не спричинить осамотнення її? Чи діткнеться тим Англія не возьме тепер виразного проти французького курсу? Все це надзвичайно важні й пекучі питання, на які дасть відповідь уже дуже недалека будучність.

Справа стоїть так, що мусить уступити або Франція Англії, або Англія Франції. **Здається, що англійський плян відбудови потерпить сильне припіснінне.** Англія вже грозить, що вибудує нову велику фльоту иниціятівів проти французьких підводних човнів. Орган Лойда Джорджа закидає Франції, що вона не хоче допустити до мира... Словом — криза в нутрі аліянтів дійшла до вершка. Тепер уже мабуть не долго треба буде ждати на цілковите вияснение. Або — або!

Европа в сильнім напруженню і здержервованню жде вирішення.

У Відні, 15. січня, 1922.

Др. Осип Назарук.

ХАРКІВ; КАН.

КОНГРЕСИ НА СХОДІ, КОНФЕРЕНЦІЯ НА ЗАХОДІ.

(Спеціальна кореспонденція „Свободи").

В грудні м. р. відбулася в Харкові конференція комуністичної партії большевиків України. До президії вибрано 13 членів; розуміється стоїть Раковський-Крісто на першім місци; він прецінь голова комісарів на Україні; він і перший говорить. Як „Українцеви" пристало говорить він найчистійшою урядовою мовою на України... мовою російською; по українськи сарака не вміє, в Букарешті по нім не хотять слухати, тож попісується своїм талантом в столиці „самостійної" укр. сов. соц. республики. Крім инших „Українців" вибрано до президії: Авеліна, Кіна, Кона, Гольцмана і др. Читаючи се здавалося би в першій хвилі, що та президія радила в Єрусалимі чи на „чорній біржі" в „польській" Варшаві. Та ні! Усе те діялося в Харкові і повисше згадані Гольцмани, Кіни, Кони се свійська, вибрані в укр. сов. світ. республиці. Зійшлися радити на долю українського народу, над його теперішнією і будучністю.

Раковський говорить про донецький басейн. В „Российській кореспонденції" (ним. вид. з р. 1921 стр. 173.) де пише і Ленін і Троцький і всі прочі комісари, читаємо таке: „сердце России красний Донбасс! Ваша сила тость, ваше довольство, ваше тепло, ваш свет, все от Донбасса!" Тепер не знати, чи басейн донецький є „сердцем России" — чи України, чи Росії тому, бо ціла Україна є „сердцем Росії" чи російського кольонією, чи може „красний Донбас" є тому „сердцем Росії", бо засада „що твоє то моє" так велить. — „Буряк бандитизму" вирвавний „з пнем" запевнює Раковський своїх „Українців" Кінів і Конів. Скільки разів вже не робив Раковський тих запевнень про знищенне бандитизму, а скільки разів він еще їх не повторить!

Зізд скінчився вибранием центрального комітету. Вибрано: Раковський, Фрунзе, Кузнецов, Пєшиков, Гуржан, Косіор, Пахомов, Симанов, Аверін, Квірінг, Гольцман, Кін, Кон і инші „Українці". По так досконалім виборі можна спокійно глядіти в будучність; певно, що як довго висше згадані „Українці" радять на України, так довго столиці т. зв. самостійної У. С. С. Р. Харкові не грозить небезпека українізації і що мрія Конів і компанії збудувати укр. Єрусалим сповнеться, в найгіршім разі повстане „Харків Москва" за що подбають ті другі „Українці" з пінчок і заходу: як Раковський, Фрунзе, Поляков і т. д.

По тім конгресі московсько-румунсько-жидівський відбувся „всеукраїнський" зізд совітів. Говорить перший Раковський про червону армію і між иншим каже: „українські полки, зложені в більшій части із робітників і селян, починають постепенно користуватися українською мовою. Політична управа армії завели вже тепер український язык при провірці роботи серед жовнірів". Справді! немаємо слів похвали, не можемо надивуватися! „Українська" влада завела в просвітній роботі серед жовнірів українську мову. Що за добра влада! Коли би пр. в Чехії чи иншій новій державі президент республики щось такого сказав, то певно опинився би на дворі не відчиняючи дверий, а так прямо вилетіли через вікно збирав би свої кісточки на бруку. В інтернаціональній (инше не українській) Харкові голова комісарів еще чваниться такими заслугами як впровадженне української мови в комуністичній пропаганді серед жовнірів (бо тою пропагандою зачинається і кінчиться ціла „просвітна робота"). А чи комісари думали говорити до укр. жовніра про „комуністичний рай" по хінськи, може мандаринськими діялектом еще, чи може мовою африканських Ням-ням? — Не-завадить тут пригадати собі недавно зі статті Раковського п. з. „Відносини між совітськими республиками" з р. 1920. Там він писав: „В січні попереднього року (зн. 1919) заключено умову (з Росією) що до війска. При злуці опарату військового ця умова предбачує на найблизший час утореннє кадр для українських полків з українською командою". Від сего часу минуло три роки несповна ся се, щоби Раковський похвалився, що „укр. полки починають постепенно користуватися українською мовою". На підставі сего „постепенного" користуванняся можна обчислити, коли то ми прочитали би, що Раковський говорив про заведенне української мови як дійсно урядової мови в українській армії. Ми може прочитали би, коли би Раковського удалося прожити і комісаровати на Україні еще з яких 100 літ.

Говорив Раковський і про „українізацію" шкіл. В американській „Свободі" писалося про сю українізацію, що неодного Українця загнала на другий світ; гарна українізація — нема що казати! Раковський і цифрами оперує. І так зукраїнізовано в губерніях київській, полтавській, і подільській, 90% шкіл, а в харковській 20%. Отже чим дальше від „української" столиці тим більша українізація; під носом комісара всего 20%. Се значить (наскількиті числа правдиві) що служба тут не влади, а українського селянина, що зараз по розпаді Росії приступив до заснованя по нелах українських гімназій.

Коли Крісто Раковський хвалиться паперовою українізацією шкіл, то ліпше був би зробив, коли би при тім і не згадував т. зв. діточих домів, передвісин дівочих, що часто е нічим иншим як домами розпусти; певно — се новий винахід, бо публичних дівчат-дітий в віці 9—13 літ до тепер не було. Як подає „Голос Росії" співредактор херсонської часописи „Хер. Тр." на підставі анкети в діточих школах пише таке: „Результати моєї роботи були страшні. Вони показують, що діточа проституція, котра передше була нечуваним явищем, тепер зробилася звичайним, нормальним злом, яке розширилося не лише в діточих приютах але також і в школах. З 5.300 дівчат в приютах херсонської губерніі показалося, що 4.100 е проститутками, що дає неімовірно величезний бо 88 процент із всіх дівчат находящихся в приютах. Вік дітий 9—13 літ". — Може „український" голова комісарів скаже, що се еще не так зле, коли порівнається, що в Петербурзі (в часі коли ціли виховавчим апаратом руководила Злата Ліліна, жінка Зиновева) в одним дівочим приюті 150 дівчат знайшлося лише дві невинні, а 50 до 75% (залежно від віку дівчат 8—13 літ) було зараженних венеричними хоробами (головно гоноррес)? Гарне виховання! Є чим хвалитися!! — І так росте та не українізація, а деморалізація!

Як доносить „Вперед" на зізді рад виступали також два представники укр. комуністичної партії, Лапчинський і Авдієнко. Лапчинський мав иншим сказав: „Пролетарська влада нашої республики це фікція. Пролетаріят здезорганізований, розпорошений. Потрібно його зорганізувати, згрупувати. Потрібно відмовитися від бюрократизму, від „назначенства", від диктатури партії".

Авдієнко сказав між иншим: „Придивіться до влади, там ви побачите кого хочете, тільки не робітників. Ми кажемо, що переможемо всіх наших ворогів, але це невірно. Не ми їх, але вони нас переможуть. Ми квіт і що дня підупадаємо".

Лапчинський домагався відмовлення від „назначенства" і диктатури партії. Чи що тоді буде з Раковським і з Конами?

На днях розпочалася конференція в Кані. Союзні держави ухвалили, що признають Росію, коли ся зверне чуже майно і заплатить старі довги взглядно дасть відповідні гарантії. Про „самостійну" Україну жадна часопись не згадує. Антанта знає лише сов. Росію, і тим розумі і сов. Україну. З признанием Росії признасть і сов. Україну. Антанта не мішається до сего, як комісари вдома господарують, чи вішають своїх чи ні; Англії ходить о „бізнес" і тому домагається, щоби Росія признала чужим капіталістам такі права, які вимагає добрий бізнес. Що зробить Росія а тим самим і сов. Україна, принесе найбільшим будучність. Мабуть дасть Росія бажані привілеї чужим капіталістам і як се сказав німецький соціяліст Каутскі, „може і дожимо, що большевизм рука в руку з капіталістами заходу виповість війну змагаючому до свободи пролетаріятови Росії".

Чи Антанта признасть совітську Україну се залежить від сповнення поставлених услівель. Та будучність влади комісарсько-московської залежить не від признання Антанти а від признання українського народу, від позискання його симпатій і поперти через участь народу в правлінню. Се в совітській Україні нині річ неможлива. Український народ не дасть однак завсіди водити себе за нос московсько-жидівським комісарам, не дасть зробити з себе кріпака, що робив би на ріжних політикуючих неробів. Тяжко нині боротися з українському народові з червоним терором, та піднятої борби він незалишить, доки не вибореже собі дійсної самостійности і не позбудеся чужої „опіки". — Коли комісари в тім, що сидять до тепер на Україні, і їдять український хліб ець, видять симпатії укр. народу, то лише віра російських царів в таку саму любов народу. Против Миколи робив український народ еще менче повстань як против Леніна-Раковського, та царя ненавидів так само як і комісарів. Галицькі Українці не роблять повстань против Польщі, а прецінь ненавидять її так, що й словами не дасться сказати. — А що совітська влада, чи Раковський і компанія „закріпилася" як се трублять большевицькі газети, то такі „закріпленні" бачимо хотяйбни і на Угорщині. Диктатор Горті „закріпився" також, потій самій рецепті, що Ленін не Раковський ,бо сей, як би не московські Хінці і голодна Москва, то буби оглядав Київ — на мапі! Те саме буловби з Конами і Конами і иншими „Українцями" з Палестини, Тироліями з Лібанон, спекулянтами укр. майна, пявками укр. народа, жидівсько-румунсько-московськими комісарами і їх українськими наймитами!

Український народ не стерпить довго такої окупації, що не 60.000 людий в земній зорі не Українців, як се найліпше видно із вибору президії) панували над 30 мілионним народом. Український селянин і робітник знає гаразд старомосковську політику; він знає, що він був і є засуджений на чорноробу, бо всякі „специ" приїздять з Москви на легенький хлібець. Се було за Ніколи, те саме за Леніна. Тисячі „спеціялістів" ідуть в „серце Росії" донецький басейн. Українець може бути дальше волом працюючим для нагодами московських „спеців". — Ви пошлете лише: машиніст — кацап, гайцер — кацап, телефоніст — кацап; чиновник — кацап, де не подивись — кацап, а „хахол" був чорноробом, що руками дер землю і годував голодних кацапів". Нагадаються мені нині слова, які я чув від одного відного селянина (мав 2 десятині) в Жулянах під Київом в 1919 р. Скільки так думаючих селян на Україні, про се свідчать потепершні повстання і розстріли серед трезвичайщої; „чека" знає сей настрій селян і Раковський не на жарти заряджує на Україні стан военний. Знова з більшою енергією „працюватн-ме" чрезвичайка, дійсна шайка, де старорежімні злодії були найліпшими начальниками, де здійбоватілі, збочені злодіяцтва показували і показують з усіх сил, що культура дикунів їм не чужа, в торгуванню жертв дійшли до досконалости, а в ненависти до всього, що українське, переверщають найбезвстійших чорносотенців. Таку владу можуть признати великі і малі Антанти. Український народ її не признає і не признасть! Антанта може вдоволитися приреченнями, запоруками, концесіями і т. п. Український народ не жадає концесій, а бореся о право бути хазяїном в своїй хаті. і се право він виборе!!

Франкфорт над Меном, Німеччина, 9. січня 1922.

С.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ГРОМАДА В НЮ ЙОРКУ.

Отсим подається до загального відома представителям і членам Української Народної Громади в Нью Йорку, що звичайні місячні збори, заповіджені урядом У. Н. Громади на день 7. лютого є перенімені на загальні-надзвичайні збори У. Н. Громади, які відбудуться в п'ятницю, дня 10. лютого, в гали ч. 1, о 8-мій годині вечером. Проситься о як найчисленійшу участь, бо є дуже важні справи до полагодження.

Заряд Укр. Народної Громади.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НА УКРАЇНУ

Близькі сполучення до всіх сторін України. Богато доброї поживи. Особині каюти. Велика променада. Всі вигоди модерного корабля.

RED STAR LINE

Кораблі відїздяють кождого тижня:
З Нью Йорку до Плімвту, Шербург і Антверп:
*Finland ..... Feb. 11
Gothland ..... Feb. 18
Kroonland ..... Feb. 25
Zeeland ..... Mar. 4
*Присте в Галіфаксі.
З Нью Йорку до Гамбургу, Данцігу і Лібави:
Вся морська дорога до Польщі
Samland (3 кл. тільки) ..... March 7

AMERICAN LINE

З Нью Йорку до Плімвту, Шербург і Гамбургу:
Minnekahda ..... Mar. 8
*Manchuria ..... Mar. 22
З Нью Йорку до Гамбургу;
*Haverford ..... Feb. 9
*Стане в Queenstown.

WHITE STAR LINE

З Нью Йорку до Шербоґ і Саутемптон:
Olympic ..... Feb. 18
Majestic ..... May 20
(найбільший в світі корабель)

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.,
власник 120 кораблів—поемности 1,300,000 тон.
1 Broadway, New York City.
або місцевих агентів.

ПІДРУЧНИЙ (КИШИНКОВИЙ)
КАЛЄНДАРИК
на звичайний рік
1922
в тривалій циратовій оправі.
Ціна 10 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA".
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ГАМБУРГ.
Просто до
ГДАНСЬКА І ВАРШАВИ
новими кораблями
ORBITA Feb.17, Mar.31, May 12
ORDUNA Mar.3, Apr.14, May 26
OROPESA Mar.17, Apr.28, June9
Каюти для женщин і родин.
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York
117 W. Washington St., Chicago
або у місцевих агентів.

ПРОТЕСТ УКРАЇНЦІВ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

(Пониже письмо прислав нам до поміщення п. Антін Микитюк з Детройт, Мінх. Сей документ прийшов на його руки від його товариша Томка Кошіля, писаря Ради Української Громади міста Харбіна. — Ред.).

В Секретаріят Ліґи Націй в Женеві.
Української Громади м. Харбіна

МЕМОРАНДУМ.

Велика европейська війна застала український нарід розділений на дві нерівні части: 5 мілїонів у Східній Галичині, Буковині та Прикарпаттю яко горожан бувшої австро-угорської монархії, та около 35 мілїонів в межах бувшої російської імперії.

Воюючі сторони урочисто заявляли, що вони воюють за права і свободу поневолених націй. Держави побідники, то є Антанта, поклавши в основу мирових переговорів принцип **самовизначення націй**, установили нові політичні кордони в Европі.

Обезкровлений довголітною війною український нарід покладав велику надію на мирову конференцію, ожидаючи вирішення своєї судьби згідно з проголошеним принципом „самовизначення націй". На превеликий жаль надїї українського народу не сповнилися; велика частина української території, Східна Галичина, Холмщина та Полісе опинилися, силою версальського договору, в межах новоутвореної „Польської Республіки". Силою рижського договору увійшли в склад „Польської Республіки" ще Волинь і часть Поділля. Таким способом в межах „Польської Республіки" опинилася третина українських земель з десять-мілїоновим населенням. Чимала частина українських земель, а саме Бесарабія і Буковина, опинилися в межах румунського королівства.

(Об остальних українських землях, які опинились у федеративнім конґломерати „Совѣтской Россіи" під назвою „Українська Соціялістична Радянська Республіка", ми не можемо звертатися до Ліґи Націй, бо, згідно з Радянською Федерацією не має в ній свого представника).

Держави побідники, се є Антанта, покликали до життя Лігу Націй, яко **найвищий міжнародний трибунал, якому поручено остаточне вирішенне всіх національних та державно-політичних питань в Европі.** В Лігу Націй входять представники майже всіх культурних націй; мають там своїх представників Польща і Румунія; не мають їх тільки побіджені, в їх числі й український нарід.

Українське питанне, судьба Східної Галичини зокрема, дебатувались кількома наворотами на сесіях Ліґи Націй, але конкретних постанов і досі нема. Ліґа Націй відкладає вирішенне судьби українських земель на неозначений час, будьтоби ізза недостачі матеріялів. Тимчасом державні завойователі, то є Польща та Румунія, силою оружя та вимкових законів **тероризують українське населенне.** Вичисляти всі факти фізичного та морального терору і насилля заняло би незвичайно багато місця й було би лишнім, так як ми надіємося, що в роспорядженню Секретаріяту Ліґи Націй є достаточно матеріялів у сій справі. Якщо дійсно матеріялів нема, то ми ограничимось указанням на жереда, в яких можна зібрати чимало матеріялів, доповняючих печальну книгу мартирольоґії українського народу.

Достаточно переглянути **українську пресу,** як закордонну так особливо галицьку, котра виходить під строгою цензурою, щоби зрозуміти трагічну судьбу українського народу в межах Польщі і Румунії.

Вкажемо тільки на деякі ґрупи фактів насилля:

1. У визницях молодої „республіканської" польської республіки до нинішнього дня чиниться велике число Українців за те тільки, що не хотять та й не можуть признати суверенітету польської республіки над українським народом.

2. Польська адміністрація переводить перепись населення, заставляючи при помочи війська і жандармів українське населенне признавати польське горожанство (підданство).

3. Польські военно-адміністраційні органи власти насильно перемінюють церкви на костели (Холмщина).

4. Тяжку руку репресій положила польська адміністрація на українську пресу, закриваючи українські періодичні видання.

5. Вище всякого опису трагічне положенне української школи на окупованій Поляками (і Румунами) території. Польонізуються (румунізуються) не тільки початкові українські школи, але і середні та вищі; багато середніх шкіл українських закрито. Закрито доступ для української молодї у вищі школи, як університет, політехніку і т. д. Збідінілий та виснажений війною український нарід мусить посилати свою молодь на заграничні університети. Ясно, що Поляки і Румуни постановили винищити українську інтелігенцію та перемінити десять-мілїонову частину українського народу, яко волею Антанти опинилася в межах вище згаданих держав, в безпросвітне робуче „видло", погній для чужої культури.

6. Більше того: Поляки не спинилися на нищенню української культури, але принялися зруйнувати й економічно українське населенне; достаточно пригадати численні реквізиції підчас послїдної війни. Тепер, або штучно побільшити польську меншість на окупованій території, переводить кольонізацію (відбираючи землю місцевому населенню) салдатами-Поляками, звільненими з польської армії.

Наведені вище факти противорічать не тільки принципові **самовизначення націй,** але й основним законам міжнародного права, на сторожі якого поставлена Ліґа Націй.

Українці, закинені поза межі України на Далекий-Схід, болїють душею над трагічною судьбою своїх братів, попавших під чуже ярмо.

Українці міста Харбіна, зорґанізовані в Українську Громаду, звертаються до Ліґи Націй з **УРОЧИСТИМ ПРОТЕСТОМ проти насильств, які творять польська та румунська адміністрація над УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ.**

Українці міста Харбіна вірять, що Ліґа Націй признає і за Українцями право на самовизначенне, тож звертаються до чуства **справедливости і гуманности** представників, засїдаючих в Лілі Націй, і вірять, що:

1. Вони вислухають голос змученого та стероризованого українського народу і винесуть своє мудре й справедливе рішенне про його судьбу, не дожидаючи часу, коли нікому буде більше звертатись до них.

2. Ліґа Націй примінить весь свій авторітет в справі негайного вирішення українського питання **в цілім його обемі.**

3. Силою постанов Ліґи Націй довершиться **обєднанне сорок-мілїонового українського народу в одну національну державу — Велику Соборну Україну** — в її етнографічних межах, дїлячи, що є крайно несправедливо дїлити на части національний організм.

4. Ліґа Націй достаточно зрозуміла, що без вирішенія українського питання в указанім вищі напрямі й обемі не може бути мирне співжите народів Середної і Східної Европи.

ПРЕЗИДЯЯ ЗАҐАЛЬНИХ ЗБОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ МІСТА ХАРБІНА:
Я. Ситницький, голова,
І. Хоменко, писар.

РАДА УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ М. ХАРБІНА:
Г. Пешґтич, голова,
Т. Кошіль, писар.

Харбін, 28. грудня 1921 р.

ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.
ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
І
STAR MILK

Пішліть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову листу.
„Виплатіться щадіти премійові картки"

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ
PAIN-EXPELLER
Торговельна марка Регістр. Уряду Злучених Держав.
ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

Columbia
УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

Музика яка торкає Ваше серце, музика котра пригадує Вам старий край, знакомі танці, співи котрі напоминають Вашу хату щастем та роскошею — вся та музика граєся на рекордах Колюмбія на ґрафоноли.

Послухайте найновішої музики на рекордах Колюмбія в українській мові. Послухайте Зазуляка, Водяного (комічний), Петляка і Письменну, Медового і Соловіяа, Медового, комічний терцет, хоральні та на оркестру доборові кавалки. Попросіть Вашого продавця Колюмбія щоб Вам дав послухати ті нові рекорди. Зажадайте від Вашого продавця безплатного катальога і додатків.

10-INCH 75 CTS.

E-7095 — На місті. Українське Комічне Тріо / На суді. Українське Комічне Тріо
E-7259 — Вселенная веселися. Український Церковний Хор. / Ірод Цар.-Український Церковний Хор.
E-709- — Молитва з „Запорожець за Дунаєм" Д. Медовий, тенор. / Іван Карась. Д. Медовий, тенор.
E 7042 — Українські потпурі. Українська оркестра. / Коломийка № 1. Українська оркестра.
E 4931 — Гоп мої гречанки. Колюмбія Укр. Оркестра / Думка українська. Колюмбія Укр. Оркестра
E-4930 — Дурний Стецько. Д. Медовий і Р. С. Соловіева, дует. / Голова, головешка, Д. Медовий і Р.С. Соловіева, дует.
E-4804 — Нове чудо. Діяльог. Іван Петляк і Галя Письменна / Всьо лихо через бабу. Іван Петляк і Галя Письменна.
E 4699 — Велике нещасте. Іван Петляк і Галя Письменна. / Клопоти Петра. Іван Петляк і Галя Письменна.
E 3635 — Мертве тіло. М. Водяной, комедіян. / Дві дулі. М. Водяной, комедіян.
E 2728 — Ой летіла зазуленька. М. Зазуляк, баритон. / На чужині загибаю. М. Зазуляк, баритон.

Жадайте в суєдніх склепах БЕЗПЛАТНОГО Катальога і нових випусків.

Глядіть за торговельною маркою Колюмбія а при купні подайте числа рекордів Колюмбії.

УКРАЇНСЬКІ рекорди Колюмбія є знаменитими українськими рекордами і виконані УКРАЇНСЬКИМИ артистами.

ҐРОШІ НА БОНДИ

ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2nd Dep.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.
ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ.

Я. ВІЛЬШЕНКО.

ЮРА ГОТИЧ.

ПОЕМА.

І. ВІСТИ.

Вже царица Весна
Пробудила зі сна
Красавиця верхів Чорногору!
Черемоши зашумів,
Залящів птичок спів,
Вуйко Гавру покинув в цюк пору.

Шлеться сонце ввесь день,
Аж сміється зелень,
Полонини косичаться в цвіти,
Гей, життя йде нове,
Якже їм цим життям не радіти!
Йде життя молоде,

Близько, близько вже дні,
Як на білім коні
Св. Юр-прижене в Верховину:
Гуцул кине село,
Як здавна, як було
Літувати прийде в полонину.

Серед трав і квіток
Блей отар овечок,
Рев черед молодої маржини*)
тримбіт милий звук
І топорів враз стук
Наповнить і верхи й полонини.

Розбуже життя
Як ця воля свята,
Розбуже життя, розярриться,
Бо гуцульський наш край,
То у яр справжній рай,
Який іншим у часі тільки сниться.

І ждуть гостей із сіл
Полонини в окіл
І ждуть гостей смереки, ялиці
І шовкова трава
И пестрих цвітів краса
І ждуть гостей співучій птиці.

Ждуть і ждуть — їх нема!
Щож їх в селах трима,
Що не тужать, як все, в полонини,
Де лиш Воля вита,
Де лиш Правда й Краса
Так до них всім життям Гуцул лине?

Дивувались квітки,
Дивувались ліси,
Дивувались смереки, ялиці,
Визирали все їх,
Любих гостей своїх
Верховини співучій птиці.

Та дарма! Їх нема!
Щось їх в селах трима,
Що забули в верхи завитати—
Аж Сокіл прилетів,
На верху сосни сів
І почав всім таке повідати:

*) Товсту дудку.

„Ні, цієї весни
Тут не прийдуть вони!
Лютий ворог напав на країну,
Щоб забрати собі
Всі багатства її,
А країну змінити в руїну".

Поневолити всіх,
На рабів на своїх
Замінити поклонників Волі...
І зірвались вони,
Сонця, Волі сини
Боронити і Волі і Долї".

І пішли, пішли всі
Сини цієї землі
На кріваве помчали весілля:
И Верховини вірли
І Підгіря сини
І завзятці Оталяй Подія".

„І за Край Рідний свій
Всі важкий ведуть бій,
Попереду всіх наші Гуцули,
Наче буря страшна
Вони бють на Ляха —
О, вже добре Ляхи їх почули".

„Та не вернуть вони
Ще цієї весни
Тут до нас у верхи, в полонини,
Тай повернуть не всі
До своєї сем'ї,
Бо багато їх в боях погине".

Так Сокіл голосив,
А як він покінчив,
Похилились смереки, ялиці
У пошані німій,
И Верховини усій
Змовкли зразу звірі всі і птиці.

Лиш Сокіл відлетів,
Нас сосні Ворон сів
І почав собі верещати:
„Кра, кра, кра! Їх нема!
Хто остав: жде тюрма,
Хто пішов, їм уже не вертати!"

Не вертати вже їм
В рідну хату, в свій дім,
Їм могила вже рідна хатина:
Цей від кулі паде,
Того пошесть бере,
Не побачить вже їх Верховина!"

„Кра, кра, кра! Їх нема,
А их тут же тюрма,
Або смерть від катів дожидає!
Я казав, я казав,
Що цей нарід пропав,
Вже чужинець тут власть переймає".

Поневолить усіх,
На рабів на своїх
Всіх замінить, щоб труд йому дали!
Всі вони вже раби,
Раби тьми і тюрми,
Всі вони, всі вони вже пропали!"

Це все я поробив,
Я Незгоду ширив,
Я Зневіру зумів в них напити;
Ворогів я кріпив,
Я їх лих все робив,
Бо я злом лиш для зла можу жити!"

Ворон так говорив,
А як він покінчив,
Посумніли смереки, ялиці,
Посумніли ліси
И полонини квітки,
Посумніли співучій птиці.

Тихо стало довкруг,
Мов пройшов якийсь дух,
Кинув чари на всю Верховину;
Чуло, чуло усе:
Жах і лихо іде,
Несе горам всім горя годину!

ІІ. ҐІСТЬ.

Посумніли верхи,
Посумніли ліси,
Посумніли усі полонин:
Сум і горе прийдуть,
Літувати будуть
У лісах і верхах Верховини.

Ні тримбіт милий звук,
Ні топорів вже стук
Не понесесь в верхи, полонини,
Ані блей овечок
Серед трав і квіток
Ані рев молодої маржини.

Сум і горе прийдуть,
Літувати будуть
У лісах і верхах Верховини!...
Але хтож там іде,
Не іде, а жене
Мов тіка від лихої години.

Вже старий, сивий вже,
Та ще жваво іде
І ще дужі пічуї у нього,
Хоча літ всімдесять
Світ вже Доля оглядь
Подала й взнав він усього...

Знають Юру верхи,
Знають Юру ліси
І веселі також полонини...
Полонина та ліс —
Так із ними він зріс,
Так до них він приляг від дитини!

„Гей витайже ти нам,
Хоч прийшов тільки сам
Хоч у тебе на серці журиця!
Серед нас зникне сум,
Важких збудеться дум!"
Привитала найстарша ялиця..

Вона тямить його
Ще маленьким! Було
Пробігав він тут з батьком щасливий
То з ягням утазнив,
То під ялі сідав
І тоді вже снув думи важливі.

Я ялиця стрункий,
А як дуб той сильний,
Я Юрін він приходив під ялицю
І під ньою сідав
Важкі думи снував
Ділив з ньою свою ціи журицю.

Не про сеєб журба
Його було згина,
Про народ цей нещасний, убогий
Він журився думав,
Важкі думи снував,
Як підняти народ свій на ноги.

І багато цих дум
І ялиці теж шум
Навівав в його чистую душу!
Покріплений вставав
І до дому вертав:
„Так зробити тут треба, так мушу!"

Тож як друга свого
Привитала його
Ця найстарша в лісі ялиця,
Він як перше й тепер
Сумно голову спер
На ялицю й почав їй жалиться.

Як колись, як давно
Своїм шумом його
Вспокоїти, втишити думала,
Та хоч нижний був шум,
Не тікав його сум —
І ялиця безсильна стояла.

„Ой, не сила твоя,
Ти подруго моя,
Сум від мене сьогодні прогнати!
Не потішиш ніяк,
Я тепер як бурлак
Втік в верхи мов мова в мене хати".

„Я лиш Правдою жив,
Я лиш Правду любив
И ворог Правди на мене завзявся;
Хоч безсильний, старий,
А Ляхам я страшний,
Бо я Правді лиш все покланявся".

Де за Правду стоять,
Де ій храм будувать,
Там у перші ряди всі ставав я;
Як повстав нарід мій
За свободу у бій,
Хох старець, а без дій не остав я!"

Та мабуть ще не час,
Щоби Кривду від нас
Доля взяла, щоб Правда засіла:
Дикий Лях нас напав
І наш край зруйнував
І Неволя у нас запанїла".

Від села до села
Кривда з Ляхом пішла
Сини Правди Ляхами карає,
А де прийде лиш Лях,
Кров, пожари і жах
Його шлях скрізь значить, покриває.

„Я спокійно сидів,
В грудях бість мій татів,
Що завдало народнеє лихо,
Бо і щож? Я старець,
В бою вже не борець,
Нам старим лиш терпіти вже тихо!"

„Чей скінчиться все це,
Правда верх ще візьме
І нам Воля наново засяє!
Так собі я думав
І безпечний чекав —
Та людина судьби не вгадає!"

І на наше село
Тих Ляхів нанесло
И просто в хату до мене шукати,
Як у Косів ходив,
Там що міг, закупив,
Щоби можна почать веснувати".

Бо хоч горе давить,
Хоч людина терпить,
Свята земленька в цьому невинна
І маржинку також
Забувати не може,
Дбать про них все людина повинна.

Я спокійно вертав,
А про це і не знав,
Що вже лихо заставило сіти;
Вже входив до села,
Як сусідка стріла
І скричала: „В село ви не йдіте!"

„Та чому?" Я спитав,
Хоч з очей її знав,
Що вже певно за мною шукають
„Там за вами Ляхи
У селі всі кучі,
Закамарки усі провертають".

„В нашій хаті усе
Пронишли уже,
Аж у церкві найшли що шукали:
Спорохнявілий кріс,
Що хтось в церкву заніс,
Чи сами може там і поклали".

„И поясн ще взяли,
Що на них ми трупи
Вже від давна в могили спускаєм,
Зскорострїла вони —
И скоростріл певно ми,
Говорили, заховавний маєм".

И загрозили, що вас,
Як по завтрішній час
Скоростріл не схочете дати,
Певна смерть завтра вже,
І то певно буде! —
Раджу вам у село не вертати.

„Не вертайте назад,
Бож ви наш старший брат
І на вас Ляхи найбільше завзялся!"
Так сказала вона
Тай пішла до села,
И остався самий, задумався".

„Чи вертати міні
До села, чи вже ні,
А тікати в ліси, полонини?
Мині смерть не страшна,
Бо і так вже вона
Незабаром по мене прилине.

Та на втіху для них,
Для звірюк диких цих
Добровільно на муки віддатись
Тай звісім без хісна,
Для Вкраїни добра —
А так хочеться Волі діждатись!

А так хочесь мині
Хоч в останній дні
Бачить, хочби вже в смерти годину,
Як ця Воля ураз
Від Карпат по Кавказ
Осіне усю Україну!...

Я тішився тікать,
В зворах-дебрах шукать
І безпеки й розради і хати —
А як прийде цей час,
Вернуть нащі до нас
Зійду з гір з ними Волю витати."

Так старенький жалї
Слав ялиці свої,
Не слївами жалївся — душою;
І всю душу старця
Розуміла вона
И шумом-сумом ділилася з нею.

І відчули цей сум
І ввесь біль горя дум
И всї молодші смереки, ялиці
И защумїли усі,
Чорногорище шпилї
Вкрились густо імлою журиці.

Похилились квітки,
Замовкли птички
Під вагою старечого горя,
Все шумів тільки ліс,
Прут, Черемош поніс
Важкий сум аж до Чорного Моря:

„Гей, почуй, море, й ти
Поneси у світи
Отой біль, нехай він заговорить,
Чейже світ задрїмить
На хвилину, на мить
І шлях Правді до себе отворить".

(Дальше буде).

ШИФКАРТИ ПОТАНІЛИ О 25 ДОЛЯРІВ.
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ҐРОШЕЙ

РОДИМЦІ! Зяки відносетесь до фірми, котрі існуються Українцями тільки дляторо, що мабуть родились на Україні, або до таких, що заборато обіцюють, удайтесь устно або письменно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власній будинку і полагоджує висші згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґаварашією.

T. J. HRYCEY & CO., 329 S. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA.

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ!
БОРОНІТЬ РІДНИЙ КРАЙ!
КУПУЙТЕ БОНДИ ПОЗИЧКИ ҐАЛИЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА!

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
Вже маємо на складі
РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ
до скорого множення, очислювання платіж, міри, ваги, площі, поземности і других бізнесових обчислень.
Ціна примірника, оправленого в тверду полотняну оправу 50 ЦЕНТІВ.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

МІЖНАРОДНЯ ОСНОВА СПРАВИ СХІДНЬОЇ ГАЛИЧИНИ.

В останніх часах признали великі держави Антанти, а зокрема Англія і Франція, справу Східної Галичини актуальною і пильною. З інтерпеляцій, піднесених лордом Робертом Сесілем, а англійських парламенті, як також з оголошів англійського премієра Ллойда Джорджа слідує, що вони вважають рішенне Найвищої Ради Мирової Конференції в Парижі з 25 червня 1919 р. державно-правною і міжнародньою основою справи Східної Галичини, так, що отсе рішенне буде у всякім разі головною точкою при остаточній ліквідації сеї справи.

Зовсім також ми докладно розвязки не ставовище, яке своїм заїстов і своєю тенденцією займає згадане рішенне з 25. червня 1919. р.

Мотивично має отсе рішенне три постанови:

1. Уповноженне польського правительства, щоби своїми військовими силами окупувало Східну Галичину аж по ріку Збруч.

2. Предложенне, що польське правительство може бути уповноженне завести цивільну адміністрацію у Східній Галичині, як заключить умову з державами Антанти, котра мусить запоручити в якнайбільшій мірі автономію сеї території.

3. Приреченне, що справа державного становища сеї території мусить остаточно („в останній інстанції") опертися на праві самовизначенія населення Східної Галичини.

З Постанови: 1. і 3. є своїм змістом безглузді, значить — аподиктичні, а постанова 2. є условлена („може" — і „як").

З окрема постанова 1. є вже виконана. Бо польське правительство зараз в місяці лютім 1919 р. своїми військовими силами окупувало Східну Галичину аж по ріку Збруч і тому Польща від того часу аж дотепер є військовим окупантом Східної Галичини. Отсе ствердила Рада Союза Народів (23 лютого 1921. р.), се потвердив англійський премієр Лойд Джордж (8. липня 1921. р.). Проти сього ніхто не відніс і не міг піднести иншого тверджения.

Що до постанови 2., то вона мала на меті створити перехідну добу, значить, тимчасово спихнути у Східній Галичині військовою окупацією і остаточним вирішенням державного становища Східної Галичини. Та Найвища Рада Мирової Конференції підняла була заходи в місяці листопаді 1919 р., аби Польща дістала уповноженне завести цивільну адміністрацію у Східній Галичині на підставі статута („умови") автономної території Східної Галичини. Але Польща тої умови не приняла, а представництво українського населення Східної Галичини як значно переважаючої більшости населення рішучо запротестувало проти якогонебудь уповноваження Польщі до цивільної адміністрації у Східній Галичині. Тому покликані условини „може" і „як" не здійснилися. Супроти сього Найвища Рада, Мирової Конференції відступила від своєї пропозиції під 2. А тимчасом перейшли два роки тяжкої неволі населення під режімом військової окупації Польщі й через те проявилися міжнародні відносини і справа Східної Галичини зовсім досліла до остаточного вирішення.

Справа Східної Галичини виступає як актуальна й пильна, бо польське правительство, що є тільки військовим окупантом, міжнаді самовільно присвоює собі права цивільної адміністрації Східної Галичини, а міністрації Східної Галичини, а ведучи і порочучи. Найвищу Раду Мирової Конференції, одиноко компетентне тіло до остаточного вирішення державного становища сеї території, трактує Східну Галичину безправно, всупереч постанові артикулу '91. сенжмейнського мирового договору наче інкорпоровану вже частину Польщі, як се виказано нашими представленнями, висеними до Ради Амбасадорів. Невирішена справа Східної Галичини виступає як актуальна й нагла для автонного українського населення сеї території, тимбільше, що польський окупаційний режим протягом двох років виказав не тільки цілковиту нездатність Польщі до ведення адміністрації у Східній Галичині, бо допровадив сей край до безправства і страшної економічної руйни, а де виявив уже досі явну систему нелюдської екстермінації українського населення. Отсе населенне ніякого більше не бажає, як освобождення його від польської окупаційної неволі й від усього державного звязку з Польщею, як се виказано нотами Української Національної Ради, висеними до представників великих держав Антанти.

З тих причин приходить тепер до виконання постанова 3. рішення Найвищої Ради Мирової Конференції в Парижі з 25. червня 1919. р. з категоричним дороговказом, що справа державного становища Східної Галичини має бути остаточно вирішена на праві самовизначення населення. Тому англійський премієр Ллойд Джордж у свойй парламентарній відповіди вказав не волю населення Східної Галичини як на пятничну лінію рішення Найвищої Ради з 25. червня 1919. р., що обовязує великі держави Антанти.

Приймаючи отсю витичну політичну лінію за підставу, дишається Найвищій Раді Мирової Конференції до вирішення: саме здійсненне волі населення Східної Галичини як найбільше інтересованого чинника — по думці національної справедливости.

Українське населенне Східної Галичини, що представляє значно переважаючу більшість усього населення сеї території (74,4%), проголосило у хвилі розпаду австро-угорської монархії (19. жовтня 1918. р.) конституванне на території Східної Галичини незалежної Галицької Держави. Реалізуючи се право самовизначення, р. Українське Національне Рада у Львові і в цілім краю державну власть, цивільну і військову, усунувши звіси останнього австрійського намістника.

Покликаний Українське Національною Радою, галицький український Уряд виконував державну власть на території Східної Галичини аж до половини липня 1919. р., коли насильством польської навали і рішенні Найвищої Ради Мирової Конференції в Парижі з 25. червня 1919. був примушений разом зі своєю галицькою українською армією уступити поза границі краю й липитися Східну Галичину під військовою окупацією Польщі.

Таким державним актом українське населенне понад усяку сумнів заявило свою однодушну волю, що хоче мати на території Східної Галичини свою незалежну державу. Те самовизначенне обстоює воно непохитно до теперішнього часу.

Польське населенне Східної Галичини є там національною меншістю (24.1%), але піддержуване анексійними змаганнями сусідньої Польщі, воно заявляється за приключенем сеї території до польської держави. Отсе змагане шовіністичного польського населення противиться політичному принципу більшости й не має за собою ніякого узасадненя. Його узгляднене означалобы знасильуваннє волі української більшости на користь меншости населення й у всякім разі погубне нарушенне національної справедливости.

Коли тепер польське правительство як тимчасовий військовий окупант під суверенним правом великих держав Антанти некультурним способом безправно нарушує особисту, релігійну, економічну, культурну й політичну свободу українського населення Східної Галичини, — то вразі приключенія сеї території до Польщі від разу українська більшість населення перейшлаби в національну меншість супроти Польщі. Польща, маючи у своїх руках суверенне право над українським населенном пішлаби без пардону на вини щенне Українців, аби Східну Галичину перемінити на польську провінцію. Отсе значилобы створити зі Східної Галичини новий Балкан Сходу!

І тут не можна поминути сеї обставини, бо польська національна меншість не є однорода з Східній Галичині; там є пре я на пятничну лінію рішенія більшість (12.3%)) чисельно рівна польській меншости, а економічно сильнійша від польської. Живідське населенне Східної Галичини не хоче відволитися приреченнями про охорону меншости, але жадає повної рівно-правности у школі, уряді й публичним життю.. Отсим домаганням живідського населення не можна відмовити узасадненя, бо годі бавитися ілюзіями, що Жиди, стануть польською або українською націею...

Бажаючи вирівнати отсі розбіжні змагання трьох напій Східної Галичини й допровадити їх до спільного знамена національної справедливости й до кращої будучности всього населення галицької вічини, українська більшість готова признати двом другим заселюючим край народам повну рівноправність замість прав національних меншостей та допустити їх у відношенню їх чисельної сили до співучасти в законодавстві й адміністрації Східної Галичини як незалежної держави вільних народів.

Проект такої державної організації Східної Галичини як незалежної Галицької Республики доручила у своїм часі Українська Національна Рада Східної Галичини правительствам великих держав Антанти. Уконституванне такої Галицької Держави відповідає життевим інтересам усього населення Східної Галичини без ріжниці вірш, що будуть мати вирішну спільної і згідно правдивости для загального добра своєї держави.

Таке вирішенне справи є також в розумінні інтереси Польщі, що у своїх етнографічних границях мотивно пристутити до успішної консолідації своїх внутрішніх відносин, бо у Східній Галичині найде вона замість ворожої ревденти добро-сусідську державу.

Вирішні таке вирішенне державного становища Східної Галичини відповідає також добре зрозумілим інтересам великих держав Антанти. Сим способом Східна Галичина перестане бути вічним огнищем державних конфліктів між Польщею і Росією, а стане важним етапом мира на Сході Европи.

Др. Кость Левицький.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРГ ..... 3 класа $162.50
ДАНЦІГ ..... " " $100.50
ЛІБАВА ..... " " $100.00

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ

„ЛОЛЬОНІЯ" - - - 22. ЛЮТОГО
„ЕСТОНІЯ" - - - 8. МАРТА

Також можна права лінія між Лібав — Данціг — Ліфакс, Нескля.

(Запорученість місце у наших уповноважених агентів у вашому місті.

BALTIC AMERICAN LINE, Inc., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.

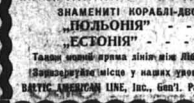

Telephone Circle 1418

АВТОМОБІЛЬОВА ІНСТРУКЦІЯ.

Ви є без роботи прийдіть до нас і навчіться фаху щоб не потрібувати жадатися все за тяжкою роботою. Научіться добре платного фаху, заробляючи від 40 до 50 дол. тижнево по одержанню свідоцтва яке гарантуємо.

ПАМЯТАЙТЕ що ваш вільний труд на науку вартий 12 вагонів

Інформації від нашого інструктора оглядаючи рівночасно наші найновійші автомобілі і перекваліфікує як учімо наших учеників.

AREA AUTO SCHOOL, 140 West 58th Street, NEW YORK CITY

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

ХТО хоче вертати до краю на пестрашних, модерних кораблях, на которунебудь лінію, в клясах на 2, 4 або 6 осіб.

ХТО хоче спровадити з краю своїх коломобудь з родини.

ХТО хоче переслати до краю гроші або долярови чеками або в варяті, так щоби до 2 тижня були в краю доручені.

Хто має якунебудь спорковану справу до полагодження або хоче виробити собі повноважість, контракт купна і продажи або инший який документ, то нехай звернеся з цілим довірем по близші інформації до:

Standard International Agency

(на місце AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE)

30 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK, N. Y.

Володимир Книгницький, управитель.

РОБОТА! РОБОТА!
ДЛЯ 500 РОДИН

ДЛЯ ВСІХ ТИХ ЩО ХОТЯТЬ РОБИТИ.

Ви всі, що не лінуєтесь працювати, Ви всі, що хочете забезпечити собі і своїй родині будучність, купуйте фарми, бо часи тяжкі, а здасть будуть ще тяжші.

Коли Ви ще не прогайнували послідного цента і маєте охоту до праці, зголосіться до нас а ми Вам дамо роботу і фарму на дуже легкі сплати.

Тих 500 місць будуть заповнені скоро, а друга нагода така не лучиться. Проте по аплікації і інформації голосіться сейчас до:

WM. KUZMA, 310 Hayes Street, CHESTER, PA.

або

W. S. ZAHAJEWYCZ, North River Hotel, 150 W. St., cor. Barclay, NEW YORK, N. Y.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ
ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.
Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.
Старанна опіка для родин.

Родимці! Бажаєте святкувати в краю надходячі СВЯТА, старайтесь замовити собі місце до відїзду, не-ж-е-ч-е-к-о відпадаючих з кождим днем зростає.

Бажаєте вислати грошеву поміч оставшій в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час еще на СВЯТА таку отримати.

За всякою порадою повнищі відвістись з повним довірем до знаної Вам старої фірми, где все полагоджують точно і ретельно

G. KUHASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

КАРНАВАЛ І БАЗАР В НЮ ЙОРКУ

Вечерами почавши від 10. до 25. лютого 1922 р. буде відбуватися в газі парохіяльній під ч. 28 1ст 7-ма уліця Базар, а забави з танцями і рікними несподіваками в Народнім Домі під ч. 217 1ст 6-та уліця, вечерами 13-го, 14-ого і 16-ого лютого 6. р. Вступ на Базар вільний. Запрашаємо всіх з Нью Йорку і околиці до як найчисленійшої участи. 3T,33.

Комітет базарови.

MINNEAPOLIS, MINN.

Укр. Співоцько-Драматичний Кружок ім. М. Лисенка відограє представленне під заголовком „ЗАПОРОЖСЬКИЙ КЛАД", комедія-оперетка в 3 діях, в неділю, дня 12. лютого 1922 р. в тали церковній, рір 6-ої Ейві і Юніверсити Ейвю Н. І. Початок о годині 8-ій вечером. Запрошуємо всіх Українців місцевих і околичних.

3T КОМІТЕТ.

БЕЗ КЛОПОТУ

ЗАЇДЕ ТОЙ, ХТО ВИКУПИТЬ ШИФКАРТУ

В

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

Скоро і безпечно пересилає гроші до всіх частий світа.

Успішно полагоджує справи дотичні правні і нотаріяльні справи.

Безпечно зложені Ваші осадности в заняти кождому

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА НАЙБІЛЬШОГО І НАЙСОЛІДНІШОГО УКРАЇНСЬКОЇ ЗАКОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБІТНИЧОЇ?

ЯК НЕМА, ТО КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ПОСТАРАТИСЯ, ЩОБИ ЗАСНУВАТИ ЙОГО.

ДО ЗАСНОВАННЯ НОВОГО ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА, ПОТРЕБА НА ПОЧАТКУ НЕ МЕНШЕ ЯК 6 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ПО БЛИСШІ ІНФОРМАЦІЇ ТРЕБА ЗГОЛОШУВАТИСЯ ЛИСТОВНО НА АДРЕСУ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА:

I. KASHTANIUK,

P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ПОЗІР, УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

Місія Українського Правительства Галичини просить всі українські громади в Злучених Державах, щоби гроші, зібрані на Позичку Національної Оборони Українського Правительства Галичини не передержували у себе, але сейчас відсилали до місії у Вашингтоні.

Місія мусить відсилати всі гроші до Правительства в доларах, або при вищі по-тонцено стратн, а така переслана потребує часу і тому гроші мусять бути впору у Вашингтоні. Кромі того передержуване зібраних грошей на записи одержує таким чином вищу полаводу й оголошуване громад та осіб, що зложили свої гроші на бонди. —4

Вашингтон, Д. К., 28. грудня, 1921.

ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ГАЛИЧИНИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

За фінансово-Торговельний Відділ:

Др. Лука Мишуга.

ПЕРЕПИСКИ РЕДАКЦІЇ.

РАКОВСЬКИЙ.

М. Юрків, Рочестер, Н. Й. — Раковського поселає на економічну конференцію в Генуї московське большевицьке правительство, імєнно московський „совєт народних комісарів". Він мае бути членом московської делегації.

Який він „премієр України" видно з того, що московський уряд висилає його яко свого делегата, імєнно яко одного з членів московської делегації.

Не ми бо Ллойд Джордж ані слали яко членів англійської делегації французького премієра Пуанкаре, — але Пілсудський ми би яко член своєї делегації вислати своєго посторіленого „воєводу" Грабовського до зі Львова. Се значить, що Раковський не є жадним премієром України але тільки комісарем московської окупаційної влади на Україні; цілком так самісінько як Грабовський є „воєводою" польської окупаційної влади в української Галичині.

Між Раковським і Грабовським ріжниці жадної нема. Обоє є комісарі і „воєводи" ворожої окупаційної влади, проти якої український нарід безупинно бореться.

АМЕРИКАНСЬКЕ ГЕОГРАФІЧНЕ ТОВАРИСТВО ПРО СХІДНУ ГАЛИЧИНУ.

Під заголовком „Східна Галичина" послідний болетин Американського Географічного Товариства (Geografic News Bulletin, No. 5 #5) подає американський публіцист слідуючі інформації про Галицьку Україну:

„До світової війни Східна Галичина була частиною Австро-Угорщини, після війни свої права до неї заявили Польща й Україна, та покищо вона опинилася в дивовижному становищі: плебісцитує ще не було, а теорії власть належиться Найвищій Раді аж дотіл Східна Галичина тимчасово в руках Поляків. З уваги що обі сторони домагаються скорого вирішення справи, то й можливо, що Найвисша Рада вирішить її на одним з своїх найблизших засідань.

„Польську державу відбудували лиш кілька літ тому, але для Східної Галичини польське панованне не новина. За Габсбургів Західна і Східна Галичина були під одним правлінням, як один край, в котрім Поляки з заходу на схід тротки переважали Русинів з сходу. Окрім того велика земельна власність і поміщицтво розросліс в Галичині мало що не в формі февдалізму і більшість поміщиків в східній частині краю були Поляки. Вречті в польських руках були теж краєві фінанси. Тому й то, хоч Східна Галичина переважно руська (українська), власть мали Поляки. Взагалі, на цілу Галичину часто дивились як на польську частину Австро-Угорщини. Від 1869-го року Полякам дозволено завести в цілій Галичині польське урядованне в польській мові.

„Коли скінчилась війна, Східна Галичина стала незавісимою республікою; вибрала президента і почала обєднуватись з Україною за старим російським кордоном на сході. Той союз був зовсім природний, бо що до крови, мови і релігії Русини з України — один нарід. Перед поділом Польщі в 1772-им році Східну Галичину" називали „Західною Україною". Аж після поділу Польщі поміж двома частинами України став той австрійсько-російський кордон, який ділить їх до сьогодня.

„Східна Галичина займає приблизно половину того простору, що теперішня Австрія, трохи більше як сто миль довжи і сільки ширш. Північну границю творять Карпатські гори, що не допускають до Галичини теплих південних вітрів і тим причиняють її остри клімат. Невеликий дослив Дністра ділить Східну Галичину від теперішньої Української Республіки. Від Польщі географічні границі тепер нема, але розділяє їх народність і мова.

„На вирішенне питання, кому має належати Східна Галичина вплинути може й нафтове богатство. Коли бакинські терени на південь від Кавказьких гір зачислити до Азії, то за вимкою Румунії Европа має свої собі нафти лише в Східній Галичині. Кілька літ тому з галицьких жерел добувано пять процент нафтової продукції світа".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую МАРКО БОБИЛЯК КУРКОВУ з Коршунок над Рудки. Хтоб о ній знав або вона сама, прошу зголосити на адрес: Mike Bobinec, 1582 S. 14th St. St. Louis, Mo. 30-1

БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ в Джерсі Сіті, Н. Дж., в околиці української, польської і литовської, бізнес істнує 40 літ. Продаю з причини родинних трудностей. Інформації голосіться до: A. Sokolas, 353 Henderson St, Jersey City, N. J. 32-3t

ДІКОЧИТЕЛЬ, ДИРІГЕНТ І ЛЮБИТЕЛЬ СПІВУ. Вже маємо до продажі оперету „Вечорниці". Ціна оперети $1.50. Хто прищле дві долири на адрес: „Вечорниці", тому вишлемо зараз пришлання збірки пот. пісні дівочі що 5-ма з нот. Дуже до молодого замолодження дуже кешенковий календарик даром. Тревання замовлення на адресу: Shevsky Bazar, 34 East 7th St., New York, N. Y. 29-3t

НА СПРОДАЖ ФАРМА.

Фарма 168 акрів добре виробленої землі, 6 миль від гарного міста Сейвіско. Сім, хата мурована на 3 фамілі і 7 инших будинків, ось машинерія рільнича, 7 коров, 3 кінки, 4 безгроги, 2 молодої коні, кури, качки, кукурудза, овес, жито; ціна до продажи. Фарма межи містами, 4 милі до Waterville, 4½ до Colnoes, 6 до Albany, 9 до Schenectady, 10 миль ходу до стрітькари, 5 миль ліпо до школи. Тут будуть великі фабрики форда. Фарма в бізнесовім околиці. Інтересовані прошу голоситися до: Stefan Czaykowsky, R. F. D. 1, Cohoes, N. Y. 31-3t

НАЙНОВІШИЙ
КИТАЙОЇ
КИТАЙСЬКИЙ ПРАЧКОВИЙ МАГАЗИН
ДЛЯ ЖІНОК
SICHOV BAZAR
114 EAST 14th STREET
NEW YORK, N. Y.

ВІД 10. СІЧНЯ С. Р.

ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 ST. MARKS PL. (8th St.)
коло Другої Евені
буде приймати щоденно від 11—1 попол. а 6—8 вечер. У неділі і свята від 1—4 попол.
Телефон: Dry Dock 1118.

ДР. МИКОЛА А. ВОСТРОСАБЛІН
РУСЬКИЙ КРАЙОВИЙ ЛІКАР.
Посідає велику і довголітню практику як хірург і акушер в старім краю і Америці. 7м—
Лічить мужчин, женщин і дітий.
Пацієнтів приймає в офісі під ч. 79 Sussex St., Jersey City, N. J.
Урядові години: рано 9—10; 1—2 і 5—6 вечер. В неділі 1—4 попол. Рівнож відвідує хорих по домах на телефонічне поклікание в кождім часі. Телефон Montgomery 5562.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЖЧИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХОРОБИ ЗА-
СТАРІЛІ СЛАБОСТІ МУЖЧИН
ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET.
NEW YORK.
Год. від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. вечор.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНІХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Годинн приняття: від 9. рано до 2. вечер, в неділі до 4. пополудня.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю, Лічить недуги мужчин і женщин, інтерні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає полуцки безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
804 — 2nd AVENUE,
near 47. и 48. улиця.
NEW YORK, N. Y.
Годзина офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

ДО КРАЮ
можемо відіслати кождого хто схоче приїхати на корабли кілька годин денно при легкім заїнтересованю. Паспорти на виїзд полагоджено по прибутю до нас. Звертайтесь до:
GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці в кождій сторині. Шікаго або околиці маленькі, телефонуйте до МУЗИКИ і звощадять гроші.
2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4258-R West 4500